

Abonamentele

Pentru Sibiiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

La

Abonament lunar

pentru Februarie st. v.

— cu prețurile din capul foii
învită

Administrațiunea diarului „TRIBUNA“.

Sibiiu, 26 Ianuarie st. v.

I s'a făcut țerii noastre o mare ne-
dreptate!

Nu e destulă rana adâncă ce i s'a
tăiat peste Drava; chiar din cercurile gu-
vernamentale i se dă lumii vestea, că și
aici în Ardeal s'a tăiat o rană tot atât de
adâncă în trupul ei.

Cea mai mare dintre nenorocirile că-
dute asupra noastră este, că presupunem
unii la alții mai multă răutate, mai mult
vicleșug, decât este în adevăr, și astfel ne
dușmănim cu atâta orbie, încât nici că
mai voim a admite și bune intențiuni unii
la alții. Astfel trăim în aceeași țeară, fără
ca să voim măcar a ne cunoaște unii
pe alții.

Preocupați până la extremitate, con-
cetățenii nostri maghiari nici că vor să
admită, că este cu puțință să iubim și noi
țeara, să fim doritori de a trăi în bună
înțelegere cu dinșii, și ori-și-ce mișcare
ivită în mijlocul nostru, ori-și-ce semn de
viață dat de noi e pentru dinșii o mani-
festațiune vrășmașă față cu țeara și față cu
neamul lor. Nu vor să admită, că suntem
și noi destul de luminați asupra interese-
lor noastre, ca să înțelegem, că ne este
urdit de soarte să trăim în această țeară
și că ei sunt razămul nostru firesc la tim-
puri grele.

Când venim dar' să le tragem luarea
aminte asupra urmărilor sinistre, pe care
trebuie neapărat să le aibă multe dintre
faptele lor, când stăruim să ne ajute a fi-
nereu caldă în inimile Românilor iubirea
cătră țeară și mereu viuă conștiința iden-
tității noastre de interese, ei ne resping
ca pe nisece tradatori, ne pun în rînd cu
Starcevicenii, în aceeași categorie cu ni-
hilistii și fenienii.

Vai ar fi și amar de noi, dacă ar fi
așa, rușine ar fi pentru statul ungar, dacă în
adevăr în timp de două decenii ar fi ajuns
să desbrace pe elementul român de firea
lui pacinică. Dăm mulțumită lui D-zeu,
că nu este așa, și suntem mândri, că po-
porul nostru tot mai stăruie a se distinge
prin spiritul lui de ordine. Cu atât mai
neînțeles, cu atât mai neiertat este, că Ma-
ghiarii ei înșiși se ostănesc a face să ne
creadă lumea cea mare ajunși la despe-
rațiune.

Ni s'au făcut unul după altul două
processe de presă.

Trebuiau să ni se facă; trebuia să li
dee cercurilor politice ocaziune de a se lă-
muri mai cu din adins asupra curentelor
ce predominesc la noi; trebuia să ni se
dee nouă ocaziune de a desmînti infor-
mațiunile ce i se dau marelui public asupra
tendențelor noastre.

Concetățenii nostri sași, care ne cu-
nosc, ne-au dat satisfacțiunea de a fi re-
cunoscut, că nici un pericol nu poate să
rezulte din lucrarea noastră, fie pentru
stat, fie pentru vre-unul dintre elementele
ce-l constituiesc. Acesta e înțelesul ver-
dictelor de achitare: ele sînt nisece pro-
teste sârbătorești contra bănuelilor arun-
cate asupra noastră fie din preocupățiune,
fie în lipsă de bune informațiuni, fie din
rea credință.

Durere însă, nu acesta e efectul, pe
care l-au produs ele asupra cercurilor po-
litice maghiare. Aceste cercuri nu s'au
mărginit a întimpina cu cea mai hotărîtă
neîncredere, ci au umplut întreaga presă
a monarhiei cu faima sinistă, că în urma
unei conspirațiuni a noastre cu Sașii stă-
rile dela hotarele orientale ale monarhiei
au devenit, dacă se poate, chiar mai rele
ca cele din Croația.

Este în interesul guvernului, e în in-
teresul statului ungar, e în interesul mo-
narhiei să se creadă aceasta?!

O fi, n'o fi, e treaba celor ce-și dau
silința să acrediteze asemenea neadevăruri:
în interesul nostru nu este. Noi, care
sîntem și ținem să fim știuți element de
ordine, noi nu putem suferi să ni se pună
la îndoială credința cătră tron, iubirea cătră
țeară și supunerea necondiționată cătră
guvernul și legile ei.

Combatem actualul guvern, dar' îi
recunoaștem autoritatea, ne plângem de
multe dintre actualele legi și de modul,
în care ele se aplică, sîntem opozițiune
hotărîtă și fățișă, dar' nu am eșit încă și
nici că eșim din marginile puse de legile
actuale, ci ne mărginim numai a stăru-
i cu toată hotărîrea să nu se mențină nisece
stări de lucruri, care devin din zi în zi
mai insuportabile pentru noi și din zi în
zi tot mai mult ne iau puțința de a ne
supune.

Se face abus de îndelunga răbdare a
Românului, și ne temem ca nu cumva
mai curînd ori mai târziu să-l alunge dela
el pe cei ce-l povățuiesc să rabde mai
departe: eată situațiunea.

Și câtă vreme aceasta e situațiunea,
i se dă țerii o lovitură grea prin faima
sinistă, că sîntem ajunși, unde noi înșine
nici că voim să ajungem, și ne împlinim
o datorie, când protestăm contra respân-
dirii acestei faime.

Când organele de publicitate maghiare
ne vestesc lumii drept conspiratori și in-
transigenți, Românii toți trebuie să strige
într'un glas: Neadevăr! Noi, care ne su-
punem chiar și legilor asupritoare, noi,
care suportăm chiar și nesocotirea legilor
ce ne-ar fi favorabile, ne supunem și su-
portăm, pentru-că nimic nu dorim mai
mult, decât să putem trăi în bună înțe-
legere cu aceia, de care nu ne putem
despărți.

Este o gravă insultă pentru cetățenii
pacnici ai Sibiiului de a susține, că ei
au achitat pe „Observatoriul“ și pe „Tri-
buna“ anume, fiindcă propagă tendințe și

aspirațiuni ostile statului și națiunii ma-
ghiare: au pronunțat verdictul de achitare,
fiindcă ne cunosc și sînt convinși, că
sîntem incapabili de tendințele, de care
sîntem bănuți.

Rămâne acum, ca Românii ei înșiși
să ridice protest contra defaimării și prin
o demonstrațiune făcută cu dignitate să
restabilească buna noastră reputațiune, res-
pingînd insinuarea, că prin ei ar fi ame-
nințată ordinea socială la hotarele orien-
tale ale monarhiei.

Revistă politică.

Sibiiu, 26 Ianuarie st. v.

Ieri au ținut ambe casele dietei un-
guresci ședințe. În casa de sus s'a vo-
tat legea de recrutare. În casa de
putaților au fost la ordinea zilei: o
alegere, cetirea a treia a novejlei despre
legea de tutorat și două răspunsuri la in-
terpelări. În faptă însă numai dl ministru-
președinte a răspuns la interpelarea d-lui
Constantin Olay cu privire la săvîrșirea
clădirii cheului din Buda; răspunsul d-lui
ministru de comunicațiune la interpelarea
d-lui Ferdinand Szederkényi pentru
neîncăldirea vagoanelor de clasa
a III pe linia căii ferate Füzess-Abauj-
Erlau, a rămas din cauză, că dl interpe-
lant n'a fost de față. Pe săptămîna vii-
toare va veni pe tapet proiectul re-
formării casei magnaților. Până
acum s'au însinuat la cuvînt 23 de-
putați, 9 pentru și 14 contra proiectului.

În numărul de ieri am scris, că Tur-
cia a protestat în contra **tendențelor
de ocupare ale Italiei**. Cabinetele eu-
ropene vor privi cu deosebite simțăminte
la acest pas al Turciei. În Viena și
Berlin abia vor fi motive, de a-și ridica
vocea în potrirea acțiunii guvernului ita-
lian, care acțiune nu vatămă cătuși de
puțin interesele acelor două state. Noi
nici nu credem, că de dragul Turciei
celelalte putrede, acele vor face ceva, ce poate
conturba bunele relațiuni cu Italia. Lucru
firesc, Turcia la Anglia nici când nu i-a
fost prietină, deoarece-ce chiar Anglia a
fost aceea, care a condus Italia la acele
teritorii, la cari înainte de aceasta cu vre-o
doi ani nici nu s'ar fi cugetat. Ce vor
dice însă acum Franța și Rusia. Aceste
două state nu vîd bucuros pe Italia în
apropierea Mării-roșie. Lor li-e de o
potrivă neplăcut, ori și care stat ar pune
piciorul pe porturile din Marea-roșie, și
dacă numai o singură putere s'ar afla,
care să sară întru ajutor Turciei, cabi-
netele din Paris și Petersburg s'ar alătura
aceleia. Deoarece-ce însă e mai mult ca
verosimil, că acum de-odată nimenea nu
va face inițiativa aceasta, protestele
Porții vor ave singur numai un rezultat
platonice; cu note diplomatice nu se va
mai pute împedeca acțiunea Italiei, de
vreme-ce chiar și rasele indigene sînt
deja răsbite parte prin intimidări, parte
prin bani, și ocuparea Italiei până acum
se efectuează fără de cea mai mică îm-
pedecare.

Chartum a căzut! Scirea aceasta
deprimătoare pentru Anglia e răspîndită
astăzi în toată lumea. O depeșă a gene-
ralului Volseley raportează: că Chartum
a căzut în mâinile Mahdiului și e
probabil, că pe Gordon l-au
prins. Se presupune, că un act
de tradare e la mijloc! În urma de-

peșelor generalului Volseley, Chartum
a căzut în 26 Ianuarie. Când ge-
neralul Vilson a ajuns acolo în 28 Ia-
nuarie, locul a fost deja ocupat de
inimic. Vilson, pușcat fiind din amîn-
două părțile de cătră inimic, a reterat
numai decăt. Vapoarele, pe cari s'au re-
întors trupele lui Vilson, au suferit din
jos de cataractul Shobluca naufragiu.
Vilson a scăpat cu trupele sale pe insulă,
unde s'au trimis apoi vapoare pe seama
lor. Despre soarta generalului Gordon
încă nici acum nu se știe nimic pozitiv.
Groaznică lovitură pentru Anglia, care dela
sângeroasele lupte dela Abuclea și Metame
încăci s'a legănat în cele mai dulci visuri
de învingere. Armata engleză de luni în-
tregi înaintează luptînd cu cele mai mari
greutăți ale unui război. A putut răsbi
cu toate calamitățile pustelor și ale climei,
și acum, când era aproape de a-și ajunge
scopul, după atâte cheltuieli și ostenele,
după atâte pierderi de oameni înaintînd
spre Chartum, ultimul punct de asigurare,
acesta cade în mâinile inamicului și Gordon
pașa se face prizonierul lui. Prin cata-
strofa aceasta au mers în pagubă toate jert-
fele Angliei aduse întru mîntuirea Euro-
penilor și Egiptenilor îndesuiți în Chartum.
A cui e vina? Nu e de sigur a trupelor
engleze, ci chiar a guvernului en-
glez, care a amănat întru atîta
expediția aceea. În operațiuni de răz-
boi sînt adese oarele deciziatoare, și dacă
înaintarea spre Chartum se efectua cu
două zile mai curînd, catastrofa se în-
cungiura.

Ce va face acum Anglia, care dis-
pune de puțină miliție teritorială? Acum,
când Musulmanii cei fanatici de lîngă Nil
au sînt prin aceasta și mai încurajați
și fanatici? Faptul e, că va fi silită a re-
curge la ajutorul altei puteri, și nu stăm
buni, că eventualitatea aceasta nu va aduce
la iveală din nou cestia orientală,
prin care se clătina apoi pacea europeană!

Cu privire la **finanțele Egiptului**
s'a perfecționat între toate puterile un aran-
giament, și pe lîngă toată amânarea și
toată acțiunea Italiei, acest tractat al pu-
terilor, nu se va mai amenința prin nici o
neînțelegere. S'au strecurat mai în timpii
din urmă faime despre nisece alianțe sepa-
rate a singuraticelor puteri împotriva pu-
terilor imperiale; aceste sînt însă cu totul
nebasate.

Diarele unguresci asupra procesului „Tribunei.“

Oficiosul diar unguresc nemțesce scris,
„Pester Lloyd“ în ediția sa de dimineața
dela 4 n. l. c. serie:

„Juriul din Sibiiu, care a ajuns la renume,
a ajuns astăzi în poziția plăcută de a achita
unanim pe directorul diarului românesc intransi-
gent „Tribuna“, pe dl Slavici și pe redac-
torul aceluiași diar, pe dl Cornel Pop. Numiții
domni au fost acuși pentru un articol eșit din
peana lui Slavici, în care între altele se dic
următoarele: „O vieată trebuie neapărat să se
stîngă ori a noastră, ori a Ungariei. Căci ori
sîntem noi dimpreună cu Sașii prea slabi prea
nemernici ca să ne putem susține în luptă cu
Maghiarii, ori sîntem împinși în mod fatal la o
dușmănie oarbă contra statului ungar“. Apără-
torul acușărilor a fost atît de sigur de cauza sa
încât a respins și pe jurații români și a acceptat
exclusiv numai Sași. Resultatul pertractării, după
cum s'a amentit, a fost că acușajii au fost una-
nim achitați.

„Înregistrând noi acest verdict al juriului, sîntem departe de a fi cumva prin aceasta surprinși. Verdictul judecăților poporului sînt în binecuvîntata noastră patrie admirabil de asemenea nepreocupărilor, fiind firesc după deosebitele locuri deosebite dătătoare de ton și motive „patriotice“. Cine cunoaște trecutul juriului Sibian, trebuia să știe cum va eși sentința acestuia. Dacă acușaii prestau încă și mai mult, cu mult mai mult în agitatea contra Ungariei, decât au prestat în fapt, totuși aceasta pe cum se pare rămănea fără nici o influență asupra verdictului. În Sibiiu chiar în expresiunile „Tribunei“ nu se află nimic de certat. Că numita foaie indică d. e. că mica Românie e prea slabă pentru a libera pe popoarele apăsate, se provoacă dar Germanii, pe cele 40 milioane ale conaționalilor lor; că acusatul Pop în vorbirea sa de apărare de ași se provoacă la rescoala lui Horia ca la o luptă pentru drepturile omului: astfel se pare că aceste corespund pe deplin concepțiunilor politice ale juraților din Sibiiu și nu se află între ei nici unul, care să votezeze contra. Aceasta de sine se înțelege stă în bună via și dinși nu sînt pentru aceea ce judecă responsabili decât numai conștiinții lor. Dar la tot cazul aceste sînt nouă dovezi de a convinge despre natura și binefacerile juriului în proces de presă, după cum le vedem noi funcționând în Ungaria. Nu avea de altmîntre lipsă de acest cas nou, pentru a îndreptăți judecata nimicitoare, ce s'a pronunțat în casa deputaților din partea cercurilor conducătoare asupra instituțiunii juriului.

„Încă la o împregiurare am voi să atragem atențiunea, prin care pertractarea capătă un caracter deosebit: Procurorul și-a ținut vorbirea nemțească, acusatul Pop a vorbit românească, dintre jurați 11 au depus jurământul nemțesc, iar un ungurească, actul de acușare s'a cetit nemțesc și ungurească. S'a pertractat deci în trei limbi. Aceasta s'a întîmplat în un proces, în care acusatul susține că limbile naționalităților sînt — subjugate! D-nii jurați au voit să dea publice prin votul lor sancțiune acestei invinuirii.“

„Pesti Napló“ în numărul seu de Joi dimineața dîce:

„Nu există stat civilizat în lume, în care în determinarea constituției justiției să nu fi fost guvernul și jurisdicțiunea condusă de acel principiu, ca puterea statului să se valideze în funcțiunea aceasta cea mai importantă între toate împregiurările și pro primo împreună cu toate pretențiile ideii de stat cu efect și necondiționat. Cu privire la exercitarea puterii penale a statului trebuie să fie aceasta așa și încă într-o atîta, încât toate acele dispozițiuni ale codicelor penale, cari privesc pedepsirea delictelor comise în contra statului, să-și afle dreptul de existență numai în ideea de stat și în validitatea condiționată a acesteia.

„Formele externe ale exercitării de justiție, și mai cu seamă ale judecării penale joacă în privința aceasta pe tot locul un rol subordonat. E datorința celor dela putere, a guvernului și legislațiunii deopotrivă, fie ca puterea judiciară să o exercite judecătorii ordinare sau jurii, să se

îngrijească, ca acele fapte, cari lovesc în baza existenței statului, și pe cari știința de drept criminal le înșiră între faptele criminale comise în potriua statului, să nu rămână sub nici o împregiurare nepedepsite. Chiar de aceea e fără nici un înțeles și taie chiar în cele mai primitive noțiuni ale exercitării puterii penale acea concepție, care pentru cuvîntul, că curtea cu jurați din Sibiiu a achitat pe acușaii în procesul de presă al „Tribunei“, fac răspundătoare pe curțile cu jurați și nu dispozițiunile guvernului și legislațiunii, cari au întrelăsat, de a asigura între toate împregiurările interesele necondiționate și principale ale statului.

„Sau aceia, cari sub impresiunea acestui verdict voiesc a discredita instituțiunea curților cu jurați, și-au uitat de aceea, că legislațiunea penală a satorit aproape în toate țările chiar cu privire la delictelor comise în contra statului chiar și acolo, unde nu curți cu jurați, ci judecătorii ordinare au să judece, o sferă de activitate indicată excepțională. Și-au uitat ei de aceea, că amăsurat praxeii noastre juridice articolul de lege 37 din anul 1880 despre intrarea în vigoare a codicelui penal a susținut cu privire la crimele de lesa maiestate, de vătămarea regelui și a membrilor casei regale, de revoalta, falsificare de bani, competența exclusivă și excepțională a tribunalelor din Budapesta și M.-Oșorheiu?

„Și s'a făcut aceasta de aceea, pentru că legislațiunea n'a ținut de concesibil, ca judecarea și pedepsirea atentatelor în contra statului și în contra factorilor principali ai aceleia, fie chiar în prima instanță, să se dea în mîna unor tribunale, cari chiar pentru poziția lor provincială, în multe cazuri nu posed sentiment pentru cumpenirea suficientă a acestor atentate; ci a designat pe cele două centre principale ale țerii, pe acele două residenții ale societății care e în deplină conștiință de sine despre existența statului, pentru că lucruri de o astfel de natură acolo se pot pertracta și judeca mai conștiinșos.

„E deci fără nici un înțeles argumentarea, care fauresce în contra curților cu jurați acasă. Căci, dacă legislațiunea — se dîcem — și-ar uita a fixa competența expresă a tribunalelor din Budapesta și M.-Oșorheiu pentru delictelor amenințate, și în urma acesteia s'ar întempla, că oare-care tribunal, care spre exemplu lucrează pe un teritoriu în partea cea mai mare locuit de Români sau Sași, și va absolve pe cineva pentru delictul de infidelitate sau sub presiunea acelor, sau prin conlucrarea judeților, cari simpatisează cu aceia: cui i'ar plesni prin minte în cazul acesta, de a pleda pre lungă acușarea întregii instituțiuni iudiciare și să insiste pre lungă desființarea ei? De sigur nimeni; ci fiecare va reduce calamitatea la slăbiciunea legislațiunii, care a făcut posibil, ca cauze de acele să se pertracteze înaintea ori-cărui tribunal din țeară fără de nici e deosebire, deoarece prin aceasta se pregătesc directe posibilitatea acestor judecări scandaloase, aducă hotărîrea ori judecătoria ordinară, ori curtea cu jurați.

„Fără îndoială prin împărțirea mai corectă a teritoriilor judecătorilor de presă se putea

ajuta mai ușor acestor anomalii, ce provin din împregiurarea, că casurile grave ale agitațiunii în contra statului să se pertracteze înaintea acelor tribunale din provincii, cari se află pe teritorii inundate de naționalități. Pentru că se mai putea înțelege, că în 1871, când ministrul de justiție de pe atunci a împărțit teritoriile judecătorilor de presă, au pus mai puțin pond pe aceasta, într-o atîta o parte a acestor fapte punibile de fapt se ținea de competența tribunalelor din Budapesta și M.-Oșorheiu în împărțirea teritoriilor judecătorilor de presă; deci guvernul de atunci putea tracta lucrul mai ușor. Dovedește însă o neputință de care te cuprinde mila, împregiurarea, că guvernul actual și după inactivarea noiei legi penale, prin care competența excepțională a tribunalelor din Budapesta și M.-Oșorheiu a încetat, — cu toate aceste a susținut împărțirea de mai nainte, prin ceea-ce a făcut posibilă, ba chiar a ajutat, ca ideea de stat maghiar să se violeze sub chiar deprinderea puterii judecătorești ungurești.

„Și de aceea cutezăm cu curagiu a afirma, că verdictul de achitare a juriului din Sibiiu e cea mai caracterisătoare judecată față cu acel guvern, care uitând de cele mai de toate dîlele datorințe față cu statul maghiar, după inactivarea legii penale nu și-a împlinit acea problemă, relativ la care articolul de lege 32 din 1871 și-a asigurat putere discreționară.

„Pe aceia însă cari din cazul întemplat fauresc armă în contra sistemului curților cu jurați, pe aceia îi facem atenți că abia mai există motiv mai mare chiar pentru curțile cu jurați ca tocmai acea tristă învîțătură, care o putem trage din cazul Sibian. Pentru că astfel de cazuri, — dacă competența în cauze de presă nu se restrînge la două tribunale, ci se recunoaște fără deosebire competența tuturor tribunalelor, — pot să se ivească atît la judecătorii ordinare ca și la cele cu jurați.“

Articolul continuă apoi a cere ca să se concentreze pertractarea proceselor de presă în două puncte; unul în Ardeal și altul în Ungaria. „P. Napló“ e de părere că astfel ar fi apoi salvată cauza maghiară.

„Kolosvári Közlöny“:

„Jurații din Sibiiu au rămas credincioși lor: și: earăși au pronunțat verdict achitător unanim în procesul de presă al „Tribunei“, pe carele l'a intentat procurorul de stat în contra acelei aserțiunii a numitei foi, că lupta ce curge între statul maghiar și Românie, trebuie să se sfîrșească cu nimicirea unuia și astfel Români trebuie să se alieze cu dușmanii statului maghiar, ca nu cumva dînșii să se pustiească.

„Ajungă dar pustiirea pe statul maghiar — și jurații din Sibiiu strigă unanim ca: să-l ajungă. Stiletul, ce l-au aruncat diaristii români juraților de rasă germană ca să-și asigureze votul achitător, a fost cam primitiv dar a corespuns scopurilor — pițigușul s'a scoborît pe simburii de bostan.

„E cunoscut că pe „Tribuna“ a vătămă-o în simțimintele ei ardente pentru liberarea poporului împregiurarea, că pentru-ce a decurs un-

guresce pertractarea în procesul criminal Kleeburg-Marlin și pe această ungurie a pertractării a distins-o acea foaie ca pe o luptă pe moarte și vieată, din care cei de limbi străine s'ar pute mîntui numai, dacă piere statul maghiar.

„Atît acei ucigași, cât și acușaii în procesul de presă de acum s'au putut declara și apăra în limba lor proprie; sentința, în amîndouă casurile, s'a explicat și în limba maternă a respectivilor, și deși lecțiunea, cu ocasiunea delictului, a fost adresată Românilor, dar așa numita luptă pe moarte și vieată în cazul acesta la pertractare s'a purtat în contra limbii germanismului și astfel aderenții zeloși ai libertății popoarelor, diaristii români s'au prezentat înaintea juraților germani ca apărători ai marelui germanism și astfel au putut conta și la votul achitător.

„Au calculat bine, — dar, — că lucrat-au oare jurații germani cu prudență și circumspecție atunci când s'au aruncat astfel în stilet: aceasta e altă întrebare.

„Sperat-au doar că consecunța astorfel de votări de jurați va fi, că legislațiunea maghiară va lăpăda caracterul maghiar al statului, va reforma legile judecătorești ale naționalităților și va crea tribunale nouă pe seama criminalilor germani și a diaristilor valachi?

„Aceasta poate că nici ei înșiși nu o spe-rează, deoarece-ce așa ceva ar supune la noi o stupiditate atît de mare cu care nici noi nu sîntem învoiți a-i învinovăți pe ei. Și cu atît mai vîrtos o pot spera aceasta fiindcă guvernul maghiar și legislațiunea maghiară nu fac nici un secret din aceea, că sînt hotărîte a propune astfel de schimbări tocmai în judecătorii de presă, încât să fie în stare a împedeca neplăcerile ca și cele din Sibiiu în prima linie în contra atacurilor contra integrității statului maghiar și a raselor și confesiunilor precum și în contra agitațiunilor naționale.

„Și precum pot să fie din această parte în curat întocmai nu pot să se îndoească cât de puțin nici în privința aceea, că părerea națiunii merge cu mult mai departe decât are de cuget să meargă guvernul și nu e sigur, dacă guvernul va mai pute să reziste acestui curent al națiunii mai vîrtos după-ce agitațiile sînt tot mai fățișe, mai cutezate și încep a se arăta în mod tot mai nerușinat îndreptînd atacuri tot mai multe și mai intensive în contra constituției, a legilor și a națiunii noastre astfel, încât nu va fi mirare, dacă se va lua de pe cuiu stergarul de lipsă pentru spălătoare.“

„Sau naționalistii contează la aceea, că se vor împărțesi de asistență internațională? Că dl Bismarck, germanisatorul Elsației, sau România, care și tablele cu firme scrise în altă limbă le opresce, vor interveni din pricina pertractărilor judecătorești ale curților cu jurați? Sau că doar reacțiunea preponderantă în toată Europa, care se pregătesc a sistemisa starea de asediu în potriua anarhiei, va desaproba eventualele întreprinderi represive ale Ungariei, când și America, Anglia și chiar Franția imitează pe Germania și Austria în restrîngerea libertății per-

Foia „Tribunei“.

Doine populare

din Valea Cacovei

de I. Muntean,

învîțător în Bucium-Șeasa.

I.

Săracă străinătate,
Mie-mi ești soră și frate,
Și-mi vei fi până la moarte.
Din tinerețele mele,
Avut-am necazuri grele;
N'am știut, n'am cunoscut,
Care taică m'a făcut
Și ce maică m'a crescut.
Ne-avînd taică, ne-avînd maică,
Și umblînd în lumea largă,
Luînd lumea n'lung și larg,
Eu pre nime n'am aflat,
Să-mi creadă adevărat.
Să-mi știe necazul meu,
Care singură-l trag eu,
Că-s sîrmană ca un cuc,
N'am milă unde mă duc.
Străină-s ca și mierla,
N'am sălaș la nimenea.
Taci! taci! taci inima mea,
Rabdă-te, nu mă durea!
Că n'oiu trăi cu lumea,

C'oiu trăi o zi ori două,
Și m'oiu topi ca și-o rouă,
Mult mă n'treabă inima,
Bine 'mi-e mie sau ba?
Eu dîc, de! că nu 'mi-e rău,
Lacrîmile-mi merg părău.
Inima mea mult mă n'treabă,
De ce sînt tristă și slabă?
Tristă, slabă sînt tot fiu,
Ce perdui nu mai găsiu!
C'am pierdut un mare bine,
Și-aș trăi și n'am cu cine.
Că pe cine 'mi-am avut,
A pus fața la pămînt;
Dar n'a pus-o să n'florească,
Ci-a pus-o să putrezească;
După nor vine senin,
După dragoste venin,
De când trăiesc cu suspin.
Săraci ochi nevinovați,
Vale de lacrimi vîrsați!
Săracă fata frumoasă,
Frumoasă, nenorocoasă,
Inima 'ți-o ai stricat,
Când de dor te-ai apucat.
Mai bine de-ai fi perit,
Când cu dor te-ai întîlnit.
Dîua umblu de dor beată,
Noaptea n'am odihnă n'casă.

Nu pot să mă odihnesc,
Toată noaptea mă trezesc.
Dorurile de cinci, de ce,
Toate sînt la mine n'spete.
Haid' dorule și mă vezi,
Pe mine cum suspinez.
Să ai inimă de peatră,
Încă ai suspina odată.
Căți preoți blagosloviți,
Și călugări presfințiți.
Toți s'ă-mi vie, s'ă-mi cetească,
Nu pot să mă isbăvescă,
De dor să mă mîntuească.
Câte muieri vrăjitoare,
Și babe descântătoare,
Toate mie s'ă-mi descante,
Și nu pot ca s'ă-mi ajute.

II.

Din stele nu e nici una,
Să aibă lumini, ca luna.
Ah! lună a mea stăpână,
Ce să fac s'ă-mi cați pe mână.
Nu știu cursă, s'ă-ți întind,
Și cu ce lanț să te prind.
Să te țin să nu te ascunzi,
Din dos de nori să pîtrunzi.
Că trăiesc o moarte vie,
Așteptînd noaptea, să vie,

Noaptea fără nori, senină,
Ca să vedă a ta lumină,
Dîua trece, noaptea vine,
Gîndul meu e tot la tine.
Și tinerețele mele,
Se sfîrșesc în chinuri grele.
Se sfîrșesc, și te blestemă,
Tu să dai de ele seamă,
Căci tu faci de se usucă,
Și-n mormînt ca să se ducă.

III.

Câte flori pe cîmp înflor,
Toate mie-mi plîng de dor,
Că de ce nu mă înșor,
Și petrec atîta n'dor?
Însura-m'ăș însura,
N'am pe cine foc lua,
Că pe cine-aș fi luat,
M'a lăsat, s'a măritat,
Și pe cine aș lua,
Dîce că nu-s om de ea!
Avere-ai, mîndro, păcat,
Că m'ai lăsat fermecat.
Desfă, mîndro, ce-ai făcut,
Și-mi dă drumul să mă duc,
Că m'ai fermecat de moarte,
N'ai avî de bine parte!

sonale; când guvernele din Berlin și Petersburg pactează pentru extradarea acuzatorilor politici, și diarele discută deja asupra temei, că oare Rusia făcut-a proiectări la Viena și Budapesta cu privire la încheierea astor fel de pacte...?

„Statul maghiar ușor se va deprinde cu nefericirea verdictului achitător din Sibiu, însă triumful pentru care „Tribuna“ are să fie recunoscută juriului aproape nimicit din Sibiu, va produce chiar un rezultat contra aceluia, pe care l-au așteptat dela ea domniile diariste și jurați — deoarece servește numai ca un nou argument opiniunii publice și partidelor maghiare extreme, ca să pretindă dela guvern cu privire la modificarea judecătorilor de presă cu atât mai multă și cu atât mai mare rigurositate, și guvernul, ori cât de tare se fie dl Tisza, nu se poate înstrăina de apăsarea opiniunii publice, ci va fi silit a ceda, și cedarea aceasta nu va fi de loc pe placul domniilor Români și Sași.

„Însă, așa se vede, ei o voesc aceasta, și fiecare găsește ceea ce caută.“

Correspondență particulară a „Tribunei“.

Gherla, 26 Ianuarie (7 Februarie) 1885.

„Ridicat-ai oameni preste capetele noastre, intratam prin foc și prin apă, și ne-ai scos în repaus.“ (ps. 65.)

Ce voiesc eu prin acest motto?

Cetesc, iubite frate, următoarele și vei afla.

„Symbolae“ este titlul unui op, care în zilele aceste va eși de sub tipar la Oeniponte (în Tirol). Autorul este Cl. și Revds. d. Dn Nicol. Milles, profesor de universitate.

La amicală recercare a celebrului auctor fac prin aceste cunoscut acest op de un interes special pentru noi Români. (Cu atât mă simțesc mai îndreptățit a face, cu cât coalele de corectură s'au comunicat și cu mine.)

După cum scim din foile publice, și precum mi-a scris și autorul, acest op este garantat și de „alma“ universitate Bucurescană.

Scopul general al autorului prin acest op, (precum și prin cele două tomuri precedente deja publicate și apretate de toți bărbaii erudiți), este lămurirea unor cestiuni istorice și promovarea împăcării bisericii orientale cu cea apuseană, ca tandem aliquando sit „unum ovile et unus pastor“, după divină predicare a Mântuitorului. În specie însă se ocupă foarte mult și cu rară bunăvoință cu Români atât cei de preste Carpați, cât și cu noi cesti de sub coroana s. Stefan.

Opul este scris cu o erudiție rară, cu o cunoscință vastă, este adornat cu documente prețioase pentru Români, cari toate laolaltă varsă o lumină binefăcătoare asupra nobleței caracterului român, nu sîntem, ca de comun în trecut, tractați ca un popor barbar, ci din contră..... ni se apretează calitățile spirituale.

Acest op poate servi ca un document viu, că Roma papală și romano-catolică de un timp încoace încep altcum a ne judeca și a ne apreteja (afară și cu excepțiunea de ultrazeloșii nostri pa-

trioți maghiari, cari pe ici, pe colea câte un caplaș, ca bună-oară cei a Ciangăilor din România, sau cei de pe la Satumare, cari aliciează pre Români și-i adimenesc spre a-și lăsa ritul oriental, prin ce, nu știu bieții caplași, că strică mult cauzei comune în genere, ear' lor sie-și și mai mult: pentru-că au trecut timpurile când fanaticii se fie remunerați... apoi noi încă avem ochi și sprincene!)

Ritul bisericii orientale este aprobat, laudat și admirat chiar de unii pontifici, și deosebit de Piu al IX-lea sau cel Mare, care despre Acaftistul preacuratei vergure, când l-a cetit în traducere latină se dice, că ar fi exclamat: Superbe magnificum et pulchrum!....

Prea gloriosul și prea înțeleptul pontifice modern ne iubesc, cu o adevărată iubire părințească.

Din acestea și alte documente și semne nenumărate se vede apriat, că Roma nu mai lasă a fi informată mediat ci se informează ea însăși despre noi. —

În trecut ne informau chiar vrăjmașii noștri, și de aci s'au ivit dragonadele; de aci poate a isvorit și aceia expresă dorință a vechii Rome papale, ca regii unguresci sau să ne catholicizeze, sau se ne stîrpească? — Urmarea carui fu, după cum scriu unii istorici, că Dragoș cu o mulțime de Români a trecut Carpații. Ear noi majoritatea am rămas spre a păstra tradițiunile locali, spre a spune odată lumii, că unde sînt înmormențați vechii noștri străbuni foști principii și domnitori în aceste locuri.....

Dic încă odată, că Roma nu ne va mai privi ca pe nesce barbari, ci va păstra a ne privi și în venitor, ca astăzi, adevă de fiii și frații sei, desî departe — departe încă de sinul ei.....

Și noi am fi nunumai nesce fii renitenți și cerbicoși dar' și nesce rîi politici, dacă ne am subtrage dela mîna părintească, care stă asupra creștelui nostru spre a ne binecuvînta; s'au, cu alte cuvinte: dacă nu am primi mîna dulce-lui frate, care o tînde spre a ne împăca laolaltă. — Din acea binecuvîntare părintească, din acea pace frățească rău nu poate urma pentru noi, ci numai bine. Faxit deus! Și apoi și de nu am avé nici o legătură de sînge cu apusenii, totuși prudența ne spune, că: amicitiae nectendae non rejiciendae sunt.

Dar' îmi va dice cineva, că ce legătură poate avé acest op cu Roma?

Îi voi spune, că auctorul celebru este un Iesuit, și ca să nu se sperie, îi voi spune, că este un Iesuit modern, și filoromân, care a studiat și studiază cu zel și limba română. — Apoi, că ce legătură au Iesuiții cu Roma o știu chiar și protestanții de pe la Lipsca!...

G. Pascha
profesor de teologie.

Cronică.

Desbaterea în dietă asupra reformei casei de sus promite a fi foarte animată. S'au insinuat a mulțime de vorbitori pro și contra. — Partidul guvernamental a ținut o sedință în scopul înmulțirii judecătorilor singulare.

Himen. Astăzi seara se va serba în cerc familiar logodna domnișoarei Maria Diamandi, a ficei domnului Diamandi Manole din Brașov, cu domnul doctor în medicină George Baiulescu.

Necrolog. Ioana văduva preoteasă după parochul Ioan Arseniu, născ. Pesamosca a murit în Gurariului în etate de 70 ani.

Serată ordinară cu joc, va ținé în 12 Febr. 1885 st. n. corul vocal din Biserica-albă în sala hotelului „Stadt Wien.“ Musica o va executa capela reg. din loc nr. 83. Bilete de intrare pentru o persoană 70 cr. Intrarea pentru membrii ajutători e gratuită. Începutul la 8 oare seara. Programul: 1. „Tătarul“, cor bărbătesc. 2. „Luntrașul“, cor mestecat de C. R. Karas. 3. „Botezul“, cor bărbătesc de Schaffer. 4. „Adio la Carpați“, cor mestecat. 5. Tablouri: a) Danț andalusie; b) „Coriolan și Veturia“; c) Uciderea lui „Caius Julius Caesar.“ Joc.

Călătorii străini în România. Un conferențiar francez într-o conferență ținută la Paris asupra României și Bucureștilor a dis: „România, a dis oratorului, este din toate punctele de vedere una din cele mai interesante țeri de vizitat. Ea este Franța Orientului; Franța cea mică; sora celei mari în toate ocașiunile, ați puțin cam deconcertată din cauza uitării în care se pare că o părăsește sora cea mare, dar' mereu fidelă și convinsă că interesele și tradițiunea

Francei o vor apropia earăși de dînsa, când Franța va fi liberă să meargă încotro va vré. „În loc de a reîncepe fără profit în fiecare an banal călătorie în Elveția s'au în Italia, turistii francezi ar face mult mai bine să meargă între Dunăre și Carpați să caute acolo lucruri cu adevărat nouă, pozițiuni, costume, moravuri, tradițiuni și aspirațiuni încă necunoscute.

„Bucureștii sînt încă un oraș latin și grecesc, dar deja ei devin un oraș francez păstrându-și însă individualitatea sa proprie, care e una din cele mai atrăgătoare. Puși la fruntăriele Turciei, Ungariei și Rusiei, Bucureștii au ceva din viața acestor deosebite naționalități.

Fie, ca Franța să priceapă câtă parte a avut și va avé ea în opera de civilizare a României, și să nu lase pe alții să-și iee partea de înfrîngere, care i se mai recunoaște ați (cu plăcere, adaugăm noi) pe malurile Dîmboviței.“

Papa și biserica catolică din Ungaria. Se comunică din Roma că Papa Leo XIII pregătesce un act scris despre starea bisericii catolice din Ungaria. Memorandul acesta se dice că va ajunge în curînd în publicitate.

Deficitul rusesc. Datele ce am publicat despre veniturile și cheltuielile anuale ale Rusiei arată un deficit de patru-spre-zece milioane de ruble (adecă trei-zeci și cinci milioane franci) față cu veniturile. Criza este gravă, și cu atât mai gravă cu cât toate serviciile publice au fost reduse de trei ani încoace și cu cât recurgerea la economii nu mai este cu putință. De aceea ministerul finanțelor s'a vîdut în dureroasă necesitate de a propune o sporire de impozite, sau spre a întrebuița stilul oficial, de a căuta nouă izvoare de venituri publice. Ministrul n'a găsit altceva mai bun de făcut decît de a spori tariful vamal, deja zdrobitor. El își propune de a pune asupra pescelui sărat o dare de 7 copeici de fiecare pud. Ceaiul negru, importat din Europa, va plăti o dare de 4 ruble; importat din Asia, va plăti 5. Aceste dări sînt puțin județioase. Pescele sărat este în Rusia hrana săracului, ba chiar singura sa hrană cu pînea neagră. Această scumpire va cauza multe dureri și va ațîța multe uri în Rusia ce bolesce de nihilism.

Tratatul de extradare pruso-rusesc. „Liberté“ din Paris scrie: De mult încă am semnalat eforturile principelui de Bismarck spre a stabili o înțelegere internațională contra revoluționarilor din toate scoalele, cari sînt grămădiți sub rubrica de anarhisti. Marele cancelar a înțîmpinat pretutindeni pedici de neînvinș, nu atât din cauza relei voinți a guvernelor, cât din cauza dificultății de a se pune legislațiunea statelor interesate în acord cu un fel de poliție de tendinți. Dl Bismarck s'a hotărît să înlocuiască proiectul seu de pact internațional cu o convențiune care va sta deschisă ca un protocol facultativ pentru toate națiunile care vor voi să trăiască în bună armonie cu Germania. El a semnat deci cu Rusia, în numele Prusiei, un fel de tratat de extradare politică. Celelalte state germane vor fi invitate să adereze la el; cât despre Austro-Ungaria, ea pregătesce un proiect de lege contra socialistilor, care îi va permite să ajungă la același rezultat. Această reamintire a Sînteii Alianțe va da mult de lucru diplomației europene și poate să deie naștere la grelele complicațiuni.

Varietăți.

(Un sat iaponez la Londra). Cătorva artiști și industriași le-a venit idea de a da Londrei tabloul unui adevărat sat iaponez, populat de adevărați Japonezi, cari să se ocupe cu fabricarea adevăratelor obiecte iaponeze. Industrialii și artiștii au adus din Iokohama materialele de construcțiune și o mulțime de supuși ai lui Mikado, și cu aceste elemente au instalat la Humphrey, Hall, Knightsbridge, un sat iaponez care, cu micile sale case de forme atât de strălucitoare, pare că a fost transportat în total din Japonia la Londra. Un membru din *high life*, sir Rutherford Alcock, a presidat la deschiderea acestei expozițiuni iaponeze pe care toată lumea se duce s'o vadă, căci satul iaponez, compus din cinci strade, este cu adevărat sinteza exactă a orașelor și obiceiurilor, a populațiunii și a activității iaponiei; toate felurile de clădiri sînt reprezentate, de la casa deschisă publicului unde se bea ceaiul și până la timpul budist, unde se ridică, în mijlocul parfumurilor, Ameda, deul oamenilor, și Oshakka, deul dobitoacelor; aci se găsește de la sculptura de fildes până la fabricarea rășinei și a renumitelor lanterne. Toate tipurile iaponeze sînt adunate în acest sat, dela bătrînul de sex bărbătesc până la tinerele frumuseți femeiesci cari întorc toate capetele la Iokohama. Abia s'a deschis expozițiunea și este deja de rigoare în lumea elegantă de a merge să iee ceaiul în satul iaponez dela Humphrey Hall, sau de a merge să vadă dimineața pe Japonezele cari dansează sau pe iaponezii cari fac exerciții de arme, cum este obiceiul de a merge într-o zi la Operă, într'alta la Teattersall, într'alta la concertele populare.

(Spania în 1690). Acum de curînd, s'a publicat o relațiune a unei călătorii făcute în Spania în 1690, de către un ambasador maro-

chian. Printre lucrurile cari îi atraseră mai mult atențiunea la Madrid, semnalează diarele, atunci la începutul lor:

Eacă ce este, dice el: când sosesc o scire din țerile prea depărtate, este o casă, în care se află o tipografie, condusă de un singur om, care plătesce pentru aceasta regelui o dare fixă, la începutul fiecărui an. Ori de câte ori aude sau descopere sciri, le adună, le tipăresce pe o mie de foi și le vinde cu un preț foarte mic. Un om, care ține în mînă un mare pachet, strigă: Cine voiesc să cumpere scirile din cutare sau cutare țeară?

Cei cari voiesc să le cetească cumpără o foaie. Aceste foi se numesc „Gazetah.“ Se poate ceti în ele multe sciri; dar' cea mai mare parte sînt exagerate și mincinoase în scopul de a ațîța curiositatea oamenilor.

Posta ultimă.

Roma, 6 Februarie st. n. În urma unei sciri diaristice Italia va ocupa, afară de Beilulși Massaua, Maderul și Hanfila.

Roma, 6 Februarie st. n. Guvernul italian a răspuns la nota turcească, întărind declarațiile sale de mai nainte cu privire la prețuirea și suveranitatea drepturilor Sultanului, și observând, că nu se află de loc în contradicere cu declarațiile acestea. Ocuparea unor puncte la Marea roșie s'a făcut din mare necesitate și spre asigurare față cu retragerea garnisoanelor egiptene și cu părăsirea, la carea vor fi atunci acele expuse. Spre a documenta aceasta, Italia va face ceea ce a făcut și Anglia în Berber și Zeila, și anume se vor arboră în localitățile ocupate de Italieni, pre lungă flamurele acestora și flamurele egiptene.

Londra, 6 Februarie n. Toate foile se ocupă cu căderea Chartumului și se accentuează, că retragerea e imposibilă. Cele mai multe diare recomandă trimiterea de trupe mai însemnate, și în special de trupe indiene spre Suakim, spre a deschide calea spre Berber. Generalul Wolseley ar trebui să-și concentreze trupele și să opereze împreună cu Carle spre a lua Berberul. Astăzi se va ținé un consiliu de cabinet, în care se vor satori dispozițiunile ulterioare.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI“.

Budapesta, 7 Februarie n. Casa deputaților. Legea de budget s'a votat definitiv și s'a transmis casei magnaților. Proiectul de lege despre înmulțirea judecătorilor cercuale s'a primit cu majoritate precumpenitoare drept basă pentru desbaterea specială. Ș-ul 2 privitor la ridicarea tribunalelor din Karczag și Jászberény și înființarea tribunalului în Solnoc s'a primit cu 159 contra 122 de voturi după respingerea propunerilor opozițiunii.

Panciova, 7 Februarie n. Cu privilegiul instalării comitei suprem Nicolies se fac pregătiri mari; deputațiunii numeroase s'au dus să întîmpine pe comitele suprem. Măne e instalațiunea. În oraș mai toate edificiile sînt decorate.

Berlin, 7 Februarie n. Împăratul a confirmat sentința de moarte adusă în contra atentatorilor dela monumentul din *Niederwald* Reinsdorff și Kuchler. Sentința de moarte s'a executat astăzi în pușcăriia din Halle. Al treilea criminal osândit la moarte, Rupsch, a fost agreat la temniță pe viață.

Londra, 7 Februarie n. Cabinetul a hotărît să deie generalului Wolseley plenipotență spre liberarea lui Gordon, ca să iee numai decît ori ce întăriri cerute la Sudan.

Constantinopol, 7 Februarie n. Exmetropol, din Erzerum, Haratium, a fost ales patriarch armenesc în locul lui Nares.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

N'am făcut eu să desfac,
Am făcut să mori de drag!
Eu din urmă 'ți-am luat,
În groapă o-am îngropat,
În grădina la fîntână,
Să te 'ntorci la săptămîna.
Într'o gură de pîrau
Ca să mori de dragul meu.

IV.

Mă dusei la Lipova,
La Linuța mîndra mea,
Legaiu murgul de fereastră,
Dădui bună seara 'n casă!
Ea 'mi puse cina pe masă,
Eu cinau și mai rămasă.
Ea 'ncepî a mă mostra,
C'am cinat și la alta,
Eu mă juram și nu prea,
Căci sciam că-i c'am așa.

Florile de pe pămînt,
Toate-mi țineau jurămînt,
Numai floarea soarelui,
Ședeau 'n poarta Raiului,
Se ruga lui Dumnezeu,
Pentru jurămîntul meu.

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acții în Sibiiu, sub responsabilitatea lui **Michail Gerula**.